

BATI MERKEZLİ DÜNYA DÜZENİ ELEŞTİRİSİ

(Güce Dayalı Küresel Sistem, Çifte Standart ve Yapısal Adaletsizlik)

1) KAVRAMSAL TANIM (Derin Açıklama)

Batı merkezli dünya düzeni; II. Dünya Savaşı sonrası inşa edilen ve **siyasi, ekonomik ve askerî gücü elinde bulunduran aktörlerin** kuralları belirlediği bir küresel yapıdır. Bu düzenin temel karakteri, **evrensel değerler söylemiyle** meşrulaştırılan; fakat uygulamada **çıkar ve güç ilişkileriyle** yürüyen bir sistem olmasıdır. Hukuk, demokrasi, insan hakları ve özgürlükler; ilke olarak savunulur, **çıkarla çeliştiğinde askıya alınır**.

Bu düzen; borçlandırma mekanizmaları, faiz temelli finans, askeri ittifaklar ve siyasi baskılarla ülkeleri **bağımlı** kılar. Ekonomik alanda **IMF–Dünya Bankası** reçeteleriyle, güvenlik alanında **NATO** ekseninde, siyasal alanda ise “uyum–uygunsuzluk” kriterleriyle işleyen bir hiyerarşi vardır. Merkezde karar alanlar, çevrede ise kurallara uyması beklenenler bulunur.

Saadet Partisi’nin eleştirisi; “Batı”ya değil, **adaletsiz ve çifte standartlı** bu yapıyadır. Sorun; coğrafya değil, **zihniyet** sorunudur. Aynı eylem bir aktör tarafından yapıldığında “meşru”, diğeri yaptığında “suç” sayılıyorsa; bu düzen **adil değildir**. D-8 fikri, tam da bu yapısal adaletsizliğe karşı **çok merkezli, eşit ve adil** bir dünya arayışının ürünüdür.

2) SAHA ANALİZİ (Türkiye Gerçekliği)

Sahada Batı merkezli düzen eleştirisi, akademik kavramlarla değil; **yaşanmışlıklar** üzerinden karşılık bulur. İnsanlar dünyadaki gelişmeleri takip ettikçe şu kanaate varmaktadır: “Kural var ama herkese uygulanmıyor.” Bu duygu özellikle Filistin, göç, ekonomik krizler ve savaşlar üzerinden güçlenmektedir.

Sahada sık duyulan ifadeler:

- “Onlara serbest, bize yasak.”
- “Güçlü olan her şeyi yapıyor.”
- “İnsan hakları sadece lafta.”
- “Bizimkine gelince hukuk, onlarınkine gelince sessizlik.”

Bu tepkiler, toplumun **küresel adalet algısının çöktüğünü** göstermektedir. İnsanlar, Türkiye’nin sürekli olarak dış merkezlerin çizdiği sınırlar içinde hareket etmeye zorlanmasını **onur kırıcı** bulmaktadır. Bu da D-8 gibi alternatif arayışlara sahada güçlü bir zemin oluşturmaktadır.

---

3) SİYASİ İLETİŞİM ÇERÇEVESİ (Güçlü Söylem)

◆ Ana Mesaj

Batı merkezli düzen adalet üretmiyor, bağımlılık üretiyor.

◆ Çatışma Mesajı

Kuralları koyanlar, kurallara uymuyor.

◆ Kimlik Mesajı

Saadet Partisi, bu çifte standarda karşı net duruşun adıdır.

◆ Güçlü Söylem Kalıpları

- “Hukuk güçlüye göre değişmez.”
- “Adalet coğrafyaya göre uygulanamaz.”
- “Bu düzen adil değil.”
- “Yeni bir dünya mecburidir.”

Bu çerçeve; **öfke dili üretmeden**, fakat **gerçeği saklamadan** yapılan net bir eleştiridir.

---

4) KISA ANLATIM (1 Dakikalık Açıklama)

“Bugün dünyada bir düzen var ama bu düzen adil değil. Güçlü olanlar kuralları koyuyor, işlerine gelmediğinde uymuyor. Aynı olay bir yerde ‘insanlık suçu’, başka yerde ‘meşru müdafaa’ sayılıyor. Saadet Partisi olarak biz diyoruz ki: Böyle bir düzen sürdürülemez. D-8, bu adaletsiz yapıya karşı kurulmuş alternatif bir dünya anlayışıdır.”

---

5) SOR-CEVAP SETİ (Vatandaşın Sorularına Güçlü Yanıtlar)

Soru: “Batı neden bu kadar etkili?”

Cevap: “Çünkü ekonomik ve askerî gücü elinde tutuyor; kuralları da o yazıyor.”

Soru: “Bu düzen değişebilir mi?”

Cevap: “Birlik olursa değişir. Tek tek olmaz, birlikte olur.”

Soru: “Türkiye bu düzenin neresinde?”

Cevap: “Çoğu zaman kurallara uyan ama söz hakkı sınırlı olan tarafta.”

Soru: “D-8 bu düzene karşı ne yapabilir?”

Cevap: “Alternatif bir merkez oluşturarak denge kurabilir.”

Soru: “Bu bize ne kazandırır?”

Cevap: “Bağımlılık yerine saygınlık ve söz sahibi olma imkânı.”

---

6) SAHA GÖREV HAVUZU (8–10 Görev)

1. 5 kişiye “Dünya düzeni sizce adil mi?” sorusunu sor.
2. Filistin örneği üzerinden “çifte standart” sohbeti aç.
3. “Kurallar herkese eşit uygulanıyor mu?” sorusunu yönelt.
4. Gençlere “Türkiye dünyada daha bağımsız olmalı mı?” diye sor.
5. 1 dakikalık Batı merkezli düzen eleştirisi anlatımı yap.
6. “Yeni bir dünya mümkün mü?” cümlesine tepkileri not al.
7. Ev/mahalle toplantısında D-8’i alternatif olarak anlat.
8. Haftalık saha notlarını raporla.